

·
Nobel Prizes "for the Greatest Benefit to Mankind"

NOBELOVA CENA ZA MÍR

ALFRED NOBEL

- ✘ 1833 – 1896
- ✘ Nebyl sám objevitelem výbušné látky, tedy tekutého nitroglycerinu, ale jeho podoby bezpečně použitelné v praxi
- ✘ 1866 dynamis – kraft – síla
- ✘ Když v roce 1896 zemřel, měl výrobní továrny ve 20 zemích světa a práva k 355 patentům.

ZÁVĚŤ

- ✘ Podle Nobelova přání měl být majetek prodán, výnos uložen do cenných papírů. Úroky z nich měly být každoročně rozděleny do pěti částí/ocenění
- ✘ Fyzika
- ✘ Chemie
- ✘ Medicína
- ✘ Literatura
- ✘ Mír o ceně bude rozhodovat norský parlament

FINANCE

- × 1900 31 mil. švédských korun
- × 2000 463 mil. amerických dolarů

- × Po druhé sv. válce bylo rozhodnuto, že se povoluje investovat i do riskantních finančních transakcí, derivátů apod.

DŮVODEM PRO NORSKO BYLO

- ✘ Norsko bylo se Švédskem v jednom státním útvaru
- ✘ Nobel choval úctu k norské kultuře a zvláště literatuře
- ✘ Mělo samostatný parlament, který se angažoval v různých projektech mezinárodní spolupráce

PRVNÍ ROKY ROZHODLY O PROFILU CENY

- ✘ Respektované osobnosti: Jean Henry Dunant
- ✘ Organizace: Institute of International Law 1905
- ✘ Žena: Bertha von Suttner 1905
- ✘ Státník: Theodor Roosevelt 1906
- ✘ Že mohou být poděleny dva subjekty
- ✘ Do války: evropská dimenze
- ✘ Po válce: otevření globalizaci

KDO MÁ CENU DOSTAT

- ✘ Kdo se podílí na snižování vyzbrojování a zmenšování armád
- ✘ Kdo organizuje mírové konference
- ✘ Humanitární práce je také prací pro mír

TRADICE

- ✘ Od začátku byl požadavek nobelovské přednášky, ale realizována byla až později.
- ✘ Oznámení je v pátek první týden v říjnu
- ✘ Udělování na Den lidských práv 10. prosince

- ✘ (Nobelův institut, Aula univerzity, Radnice Oslo)

POLICY

- × Honorovat **nikoliv** věci a projekty úspěšně ukončené, zakončené, ale ty, které se ještě vaří, o něž se usiluje, které jsou ještě v nebezpečí
- × 1973: Kissinger + Le Duc Tho
- × 1978: Begin + Sadat
- × 1993: Nelson Mandela + Willem de Klerk
- × 1994: Arafat + Rabin + Peres

NORŠTÍ LAUREÁTI

- × 1921 Christian Lous Lange
- × **1922 Fridtjof Nansen**
- × 1930 Nathan Söderblom
- × 1935 Carl von Ossietzky
- × **1938 Nansen International Office for Refugees**
- × 1961 Dag Hammarskjöld
- × 1971 Willy Brandt
- × 1986 Elie Wiesel
- × **Mahatma Gandhi**

1915

- ✘ National Dialogue Quartet

